

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/2915. számú
törvényjavaslat**

**a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény
módosításáról**

**Előadó: Dr. Petrétei József
igazságügyi és rendészeti miniszter**

Budapest, 2007. május

2007. évi ... törvény

a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról

Az Országgyűlés mint alkotmánymódosító hatalom a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 19. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott hatáskörében eljárva a következő törvényt alkotja:

1. §

Az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Rendőrség alapvető feladata a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.”

2. §

(1) E törvény 2008. január 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az Alkotmány VIII. fejezetének címében az „a rendvédelmi szervek” szövegrész helyébe az „egyes rendvédelmi szervek” szöveg, az Alkotmány 40/A. § (4) bekezdésében az „a Határőrségről” szövegrész helyébe „a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazásáról” szöveg lép.

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az Alkotmány 40/A. § (3) bekezdése, 40/B. § (4) bekezdésében az „a Határőrség,” szövegrész, valamint a „polgári” szövegrész, (5) bekezdésében az „és a Határőrség nem hivatásos rendvédelmi állományú tagjának” szövegrésze,

b) a város- és községgazdálkodási minisztérium felállításáról szóló 1954. évi III. törvény,

c) a Magyar Népköztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1957. évi II. törvény,

d) az Alkotmány módosításáról szóló 1989. évi I. törvény,

- e) az Alkotmány módosításáról szóló 1989. évi XXXI. törvény 1-37. §-a, 38. § (1) bekezdésében az „ – a 4. § (2) bekezdésének, a 38. § (5) bekezdésében megjelölt rendelkezése kivételével, a 6-8. §-oknak a 38. § (3) bekezdésében megjelölt rendelkezései kivételével, a 16. §-nak a 38. § (5) bekezdésében megjelölt rendelkezése kivételével, továbbá a 24-25. § és a 27. § kivételével –” szövegrésze, valamint „ ; egyidejűleg az Alkotmány 49. §-a, 72-73. §-a és a 77. §-ának (3) bekezdése a hatályát veszti” szövegrésze, továbbá második mondata, 38. § (2) bekezdésének első és második mondata, 38. § (3)-(9) bekezdése, 39-40. §-a,
- f) a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1990. évi XVI. törvény 1-7. §-a, 8. § (1) bekezdésének második mondata, 8. § (2)-(3) és (5) bekezdése,
- g) a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1990. évi XXIX. törvény 1-3. §-a, 4. § (1) bekezdése,
- h) a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1990. évi XL. törvény 1-50. §-a, 51. § (1) bekezdésében az „ – a 26. § kivételével –” szövegrész, valamint az „ ; egyidejűleg az Alkotmány 8. §-ának (3) bekezdése, 28. §-ának (4) bekezdése, 31/A. §-ának (7) és (8) bekezdése, a köztársasági elnök választásáról szóló 1989. évi XXXV. törvény, továbbá a Magyar Köztársaságban élő nemzeti és nyelvi kisebbségek országgyűlési képviselőtéről szóló 1990. évi XVII. törvény a hatályát veszti” szövegrész, 51. § (2) bekezdésében az „az Alkotmány Ítélkező Tanácsot említ, ezen az Alkotmánybíróságot, ahol” szövegrész, 51. § (3) bekezdése,
- i) a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1990. évi XLIV. törvény,
- j) a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1990. évi LIV. törvény,
- k) a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1990. évi LXIII. törvény,
- l) az Alkotmány módosításáról szóló 1993. évi CVII. törvény,
- m) a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 1994. évi LXI. törvény,
- n) a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló, többször módosított 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 1994. évi LXXIII. törvény,

- o) a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 1994. évi LXXIV. törvény,
- p) a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1997. évi LIX. törvény,
- q) a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1997. évi XCVIII. törvény,
- r) a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2000. évi XCI. törvény,
- s) a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2001. évi XLII. törvény,
- t) a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2002. évi LXI. törvény,
- u) a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2003. évi CIX. törvény,
- v) a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2004. évi CIV. törvény,
- w) a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2006. évi XIII. törvény,
- x) a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LIV. törvény.

(4) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy az Alkotmány módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt hatályos szövegét a Magyar Közlönyben közzétegye.

(5) Ez a törvény 2008. január 31-én hatályát veszti.

INDOKOLÁS

a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslathoz

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Magyarországnak a schengeni térséghez való csatlakozásával alapvetően megváltozik az államhatár rendjének fenntartásával kapcsolatos állami feladat minősége: a belső határokon főszabály szerint megszűnik a határforgalom ellenőrzése, ugyanakkor a külső határokon a közbiztonság, a nemzetbiztonság és a közegészség fokozottabb védelme érdekében szigorúbb ellenőrzésre lesz szükség. Tekintettel arra, hogy a külső határok hossza rövidebb, mint a Magyar Köztársaság határának teljes hossza, az államhatár rendjének fenntartásához szükséges szervezet átalakítására van szükség. Jelen törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) arra irányul, hogy a Rendőrség és a Határőrség integrációjának alkotmányi alapjait megteremtse.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Javaslat kiegészíti a Rendőrségnek az Alkotmányban meghatározott alapvető feladatkörét az államhatár rendjének védelmével. Ez a fogalom az államhatár rendjének fenntartását és a külső határokon az államhatár őrzését is magában foglalja. Az Alkotmány e rendelkezése értelemszerűen nem zárja ki, hogy törvény más feladat- vagy hatáskört is megállapítson az államhatárral összefüggésben a Rendőrség részére, hiszen az Alkotmány csak a Rendőrség alapvető feladatait határozza meg.

A 2. §-hoz

A Javaslat az Alkotmány valamennyi érintett rendelkezéséből hatályon kívül helyezi a Határőrségre való utalást.

A Javaslát az Alkotmány 40/B. § (4) bekezdéséből hatályon kívül helyezi a nemzetbiztonsági szolgálatok polgári és katonai elkülönülésére vonatkozó rendelkezést, ezzel – a jelenlegi törvényi szabályozás, tehát a katonai és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok elkülönülésének fenntartása mellett – biztosítja, hogy a jövőben a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával az Országgyűlés mint törvényalkotó dönthessen a nemzetbiztonsági szolgálatok felépítéséről.

Ezen túl a Javaslát az alaptörvény VIII. fejezetének címében a rendvédelmi szervekre való utalást egyes rendvédelmi szervek megjelölésre cseréli, tekintettel arra, hogy törvény az Alkotmányban nem nevesített rendvédelmi szerveket is létrehozhat. Jelenleg – az Alkotmányban nevesített rendvédelmi szerveken túl – ebbe a körbe tartozik a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény 1. § (5) bekezdése szerint a polgári védelem, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, valamint az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság.

A Javaslát az Alkotmány szintjén rögzíti, hogy a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazásáról szóló törvény vagy törvények elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. A Javaslát ezen elemét megalapozza a 31/2001. (VII. 11.) AB határozat, amely szerint a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazása az alapvető jogok olyan mélységű korlátozását jelenti, amely mindenképpen indokolja a szabályozás minősített többséghez kötését. A Javaslát egyértelművé teszi, hogy a Rendőrség titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazására vonatkozó hatáskörének szabályozása – szemben az egyéb rendőri intézkedésekkel (testi kényszer, igazoltatás stb.) – nem pusztán a Rendőrségre mint szervezetre vonatkozó kétharmadosági követelmény miatt igényel minősített többséget, ezért az Alkotmányban nem nevesített szervezeteknek biztosított hasonló hatáskörök szabályozásához is szükséges a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata. Ezen túl, alkotmányelméleti szempontból is nehezen indokolható, hogy jelenleg a büntetőeljárás kezdete előtt alkalmazható titkos

információgyűjtésre vonatkozó szabályokat kétharmados többséggel kell elfogadni, a büntetőeljárás során alkalmazható titkos adatszerzésre vonatkozó szabályokat azonban – noha mindkét fogalom a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazását foglalja magában – egyszerű többséggel elfogadható törvény tartalmazza.

A törvényjavaslat emellett elvégzi az alkotmánymódosítások teljes körű technikai deregulációs felülvizsgálatát, mivel a módosító jogszabályi rendelkezések a 4/2006. (II. 15.) AB határozat szerint hatálybalépésüket követően önálló normatartalommal nem rendelkeznek, azok a módosított jogszabályba épülnek be. Erre tekintettel a Javaslattal rendelkezik önmagának a hatálybalépését követő hatályvesztéséről, mivel a hivatkozott alkotmánybírói határozat szerint a módosító normák a hatálybalépésükkel beépülnek a módosított jogszabály szövegébe, ezt követően önálló normatartalmuk nem marad.

